

V Bruseli 11. decembra 2020
(OR. en)

13937/20

**Medziinštitucionálny spis:
2020/0289(COD)**

ENV 791
JUR 588
JUSTCIV 150
INF 219
ONU 81
CODEC 1315

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	13531/20
Č. dok. Kom.:	11853/20 - COM(2020) 642 final
Predmet:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 zo 6. septembra 2006 o uplatňovaní ustanovení Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na inštitúcie a orgány Spoločenstva – všeobecné smerovanie

1. Komisia 14. októbra 2020 predložila Rade návrh¹ nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 zo 6. septembra 2006 o uplatňovaní ustanovení Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na inštitúcie a orgány Spoločenstva².

¹ 11853/20.

² Ú. v. EÚ L 264, 25.9.2006, s. 13.

2. Cieľom tohto návrhu je reagovať na zistenia Výboru pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru (ACCC) z roku 2017 vo veci ACCC/C/2008/32³ týkajúcej sa dodržiavania dohovoru zo strany EÚ, a to pri plnom dodržiavaní základných zásad právneho poriadku EÚ a jej systému súdneho preskúmania. Účelom návrhu je najmä rozšíriť škálu aktov, ktoré môžu byť predmetom správneho preskúmania.
3. Komisia spolu s návrhom predložila oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v EÚ a jej členských štátoch“⁴. V tomto oznámení sa stanovuje viacero prioritných opatrení na uľahčenie prístupu mimovládnych organizácií k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ.
4. Európsky parlament vymenoval 1. decembra 2020 pána Christiana Doleschala (PPE, DE) za spravodajcu pre tento spis v rámci Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (ENVI). Európsky parlament by mal o svojej pozícii hlasovať v pléne v máji 2021.
5. Európsky sociálny a hospodársky výbor informoval Radu, že svoje stanovisko chce prijať na plenárnom zasadnutí, ktoré sa bude konať 26. – 28. januára 2021. Výbor regiónov informoval Radu, že stanovisko nevydá.
6. Návrh bol preskúmaný na úrovni pracovných skupín pri viacerých príležitostiach, čo viedlo k širokej zhode na kompromisnom znení predsedníctva, ktorého cieľom bolo vyjasniť určité ustanovenia návrhu Komisie⁵. Znenie následne prešlo neformálnym zjednodušeným písomným postupom bez toho, aby boli vznesené námietky.

³ Pozri <https://www.unece.org/env/pp/compliance/Compliancecommittee/32TableEC.html>

⁴ 11854/20.

⁵ 13018/20.

7. Výbor stálych predstaviteľov potvrdil 9. decembra 2020 dohodu o kompromisnom znení, ktoré sa uvádza v prílohe k tejto poznámke, a rozhodol o postúpení tohto znenia Rade na účely schválenia všeobecného smerovania na zasadnutí Rady (životné prostredie) 17. decembra 2020. Delegácia SE uviedla, že trvá na výhrade parlamentného preskúmania, ktorá by mala byť stiahnutá pred zasadnutím Rady 17. decembra.
 8. Znenie uvedené v prílohe k tejto poznámke odráža tento kompromis. Text, ktorý sa doplnil do návrhu Komisie, je označený podčiarknutým písmom, vypustený text sa označuje znakom [...].
 9. Rada sa vyzýva, aby kompromisné znenie uvedené v prílohe k tejto poznámke preskúmala s cieľom dosiahnuť dohodu o všeobecnom smerovaní.
 10. Všeobecné smerovanie bude mandátom Rady na budúce rokovania s Európskym parlamentom.
-

Návrh

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,
ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006
zo 6. septembra 2006 o uplatňovaní ustanovení Aarhuského dohovoru o prístupe
k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti
v záležitostiach životného prostredia na inštitúcie a orgány Spoločenstva**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Ú. v. EÚ C , , s. .

- (1) Únia a jej členské štáty sú zmluvnými stranami Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“)³, pričom každej zmluvnej strane prislúchajú jej vlastné, ako aj spoločné povinnosti a záväzky vyplývajúce z uvedeného dohovoru.
- (2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006⁴ bolo prijaté s cieľom prispieť k plneniu záväzkov vyplývajúcich z Aarhuského dohovoru, a to stanovením pravidiel uplatňovania jeho ustanovení na inštitúcie a orgány Únie.
- (3) Vo svojom oznámení Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 11. decembra 2019 venovanom európskemu ekologickému dohovoru (t. j. Európskej zelenej dohode) sa Komisia zaviazala zvážiť revíziu nariadenia (ES) č. 1367/2006 s cieľom zlepšiť prístup občanov a mimovládnych organizácií zaoberajúcich sa ochranou životného prostredia, ktorí majú obavy o zlučiteľnosť rozhodnutí vyznačujúcich sa účinkami na životné prostredie s právom týkajúcim sa životného prostredia, k správneému a súdneému preskúmaniu na úrovni Únie. Komisia sa zároveň zaviazala podniknúť kroky na zlepšenie ich prístupu k spravodlivosti na vnútroštátnych súdoch vo všetkých členských štátoch a na tento účel vydala oznámenie „Zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia v EÚ a jej členských štátoch“.
- (4) S prihliadnutím na ustanovenia článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ako aj na otázky nastolené Výborom pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru⁵ by sa malo právo Únie zosúladiť s ustanoveniami Aarhuského dohovoru, pokiaľ ide o prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, a to zlučiteľne so základnými zásadami práva Únie a s jej systémom súdneho preskúmania.

³ Rozhodnutie Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Ú. v. EÚ L 124, 17.5.2005, s. 1).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1367/2006 zo 6. septembra 2006 o uplatňovaní ustanovení Aarhuského dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia na inštitúcie a orgány Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 264, 25.9.2006, s. 13).

⁵ Zistenia Výboru pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru vo veci ACCC/C/2008/32 je možné nájsť na stránke <https://www.unece.org/env/pp/compliance/Compliancecommittee/32TableEC.html>.

- (4a) V tejto súvislosti sa prostredníctvom rozhodnutia Rady (EÚ) 2018/881⁶ požiadalo o vypracovanie štúdie o možnostiach, ktoré má Únia k dispozícii na účely riešenia zistení Výboru pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru, pričom v prípade potreby by sa následne predložil návrh na zmenu nariadenia (ES) č. 1367/2006. O zmenu nariadenia (ES) č. 1367/2006 požiadal vo svojich uzneseniach z 15. a 16. novembra 2017⁷, ako aj 15. januára 2020⁸ aj Európsky parlament.
- (5) Obmedzenie vnútorného preskúmania stanovené v nariadení (ES) č. 1367/2006 na správne akty individuálneho určenia predstavuje hlavnú prekážku pre mimovládne organizácie zaoberajúce sa ochranou životného prostredia, ktoré majú záujem využiť nástroj vnútorného preskúmania podľa článku 10 uvedeného nariadenia aj v prípade správnych aktov so širším určením. Preto je potrebné rozšíriť rozsah postupu vnútorného preskúmania, ktorý je stanovený v uvedenom nariadení, tak, aby zahŕňal aj nelegislatívne akty všeobecného určenia.
- (6) Vymedzenie správneho aktu na účely nariadenia (ES) č. 1367/2006 by malo zahŕňať aj nelegislatívne akty. Nelegislatívny akt by si však mohol vyžadovať vykonávacie opatrenia na vnútroštátnej úrovni, voči ktorým môžu environmentálne mimovládne organizácie získať súdnu ochranu, a to aj predložením podnetu na Súdny dvor Európskej únie formou prejudiciálneho konania v zmysle článku 267 ZFEÚ. Preto je vhodné z rozsahu vnútorného preskúmania vylúčiť tie ustanovenia nelegislatívnych aktov, v prípade ktorých sa v práve Únie vyžadujú vykonávacie opatrenia na vnútroštátnej úrovni.

⁶ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/881 z 18. júna 2018, ktorým sa Komisia žiada, aby predložila štúdiu o možnostiach Únie preskúmať zistenia Výboru pre dodržiavanie Aarhuského dohovoru vo veci ACCC/C/2008/32, a ak sa to ukáže vhodné s ohľadom na výsledky štúdie, návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1367/2006, ST/9422/2018/INIT, Ú. v. EÚ L 155, 19.6.2018, s. 6 – 7.

⁷ Uznesenie Európskeho parlamentu z 15. novembra 2017 o Akčnom pláne pre ľudí, prírodu a hospodárstvo (2017/2819(RSP)), prijaté 15. novembra 2017, a uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. novembra 2017 o preskúmaní vykonávania právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia (EIR) (2017/2705(RSP)).

⁸ Uznesenie Európskeho parlamentu z 15. januára 2020 o európskom ekologickom dohovore (2019/2956(RSP)).

- (7) Aby bolo možné z pojmu „správny akt“ vylúčiť akékoľvek ustanovenia, v záujme právnej istoty sa v práve Únie musí výslovne vyžadovať prijatie vykonávacích aktov na účely uvedených ustanovení.
- (8) V záujme efektívnosti možno o preskúmanie tých ustanovení správneho aktu, v prípade ktorých sa v práve Únie výslovne vyžadujú vykonávacie opatrenia na úrovni EÚ, zároveň požiadať vtedy, keď sa žiada o preskúmanie vykonávacieho opatrenia na úrovni Únie.
- (9) Rozsah pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1367/2006 sa vzťahuje na akty prijaté podľa práva týkajúceho sa životného prostredia. Naopak, článok 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru sa vzťahuje na podnety voči aktom, ktoré sú „v rozpore“ s právom týkajúcim sa životného prostredia. Je preto potrebné objasniť, že vnútorné preskúmanie by sa malo vykonať s cieľom overiť, či je správny akt v rozpore s právom týkajúcim sa životného prostredia.
- (10) Pri posudzovaní, či správny akt obsahuje ustanovenia, ktoré môžu byť [...] v rozpore s právom týkajúcim sa životného prostredia, je nevyhnutné zvážiť, či dané ustanovenia môžu mať negatívny vplyv na dosiahnutie cieľov politiky Únie v oblasti životného prostredia, ktoré sú stanovené v článku 191 ZFEÚ. Mechanizmus vnútorného preskúmania by sa mal preto vzťahovať aj na akty, ktoré boli prijaté pri vykonávaní iných politík, ako je politika Únie v oblasti životného prostredia.
- (10a) V súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ⁹ sa akt považuje za právne záväzný a môže byť preto predmetom žiadosti o preskúmanie, bez ohľadu na jeho formu, keďže jeho právne záväzná povaha sa posudzuje s ohľadom na jeho účinky, cieľ a obsah.
- (11) S cieľom poskytnúť dostatok času na náležitý proces preskúmania je vhodné predĺžiť lehoty stanovené v nariadení (ES) č. 1367/2006, ktoré sa týkajú žiadostí o správne preskúmanie, ako aj lehoty vzťahujúce sa na inštitúcie a orgány Únie, ktoré sa týkajú poskytnutia odpovede na takúto žiadosť.

⁹ Spojené veci 1/57 a 14/57, Usines à tubes de la Sarre/Vysoký úrad, Zb. 105 (1957), s. 114; vec 22/70 Komisia/Rada, Zb. 263 (1971), ECLI:EU:C:1971:32, bod 42; vec C-325/91 Francúzsko/Komisia (1993), Zb. I-3283, bod 9; vec C-57/95 Francúzsko/Komisia ECLI:EU:C:1997:164, bod 22; spojené veci C-463/10 P a C-475/10 P, Deutsche Post a Nemecko/Komisia, ECLI:EU:C:2011:656, bod 36.

- (12) Podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ¹⁰ sa od mimovládnych organizácií zaoberajúcich sa ochranou životného prostredia, ktoré žiadajú o vnútorné preskúmanie správneho aktu, vyžaduje, aby pri odôvodňovaní svojej žiadosti o preskúmanie predložili dostatočne zásadné faktické informácie alebo právne tvrdenia, ktoré poukazujú na vážne pochybnosti v súvislosti s daným aktom.
- (13) Keďže ciele tohto nariadenia, a to konkrétne stanovenie podrobných pravidiel uplatňovania ustanovení Aarhuského dohovoru na inštitúcie a orgány Únie, nemožno dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale možno ich dosiahnuť len na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (14) V tomto nariadení sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady, ktoré sú uznané Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), najmä právo na dobrú správu vecí verejných (článok 41) a právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces (článok 47). Toto nariadenie prispieva k účinnosti systému Únie týkajúceho sa správneho a súdneho preskúmania, čím posilňuje uplatňovanie článkov 41 a 47 charty, a tak prispieva k upevňovaniu právneho štátu v zmysle článku 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ).
- (15) Nariadenie (ES) č. 1367/2006 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (ES) č. 1367/2006 sa mení takto:

1. Článok 2 ods. 1 písm. g) sa nahrádza takto:

¹⁰ Rozsudok Súdneho dvora z 12. septembra 2019 vo veci C-82/17 P, TestBioTech/Komisia, ECLI:EU:C:2019:719, bod 69.

„g) „správny akt“ je akýkoľvek nelegislatívny akt prijatý inštitúciou alebo orgánom Únie, ktorý má právne záväzné a vonkajšie účinky [...];

2. Článok 10 sa mení takto:

a) Odseky 1 a 2 sa nahrádzajú takto:

„1. Každá mimovládna organizácia, ktorá spĺňa podmienky uvedené v článku 11, je oprávnená požiadať o vnútorné preskúmanie inštitúciu alebo orgán Únie, ktoré prijali správny akt, alebo v prípade údajnej správnej nečinnosti mali takýto akt prijať, a to z dôvodu, že daný akt alebo nečinnosť je v rozpore s právom týkajúcim sa životného prostredia v zmysle článku 2 ods. 1 písm. f).

Predmetom žiadosti o vnútorné preskúmanie nemôžu byť ustanovenia správneho aktu, v prípade ktorých právny predpis Únie výslovne požaduje vykonávacie opatrenia na úrovni Únie alebo na národnej úrovni.

Ak je však správny akt vykonávacím opatrením na úrovni Únie, ktoré sa vyžaduje na základe iného nelegislatívneho aktu, predmetná mimovládna organizácia môže v čase predloženia žiadosti o preskúmanie tohto uvedeného vykonávacieho opatrenia požiadať aj o preskúmanie ustanovenia daného nelegislatívneho aktu, v súvislosti s ktorým sa uvedené vykonávacie opatrenie vyžaduje.

Takáto žiadosť musí byť predložená písomne a v lehote, ktorá nepresahuje osem týždňov po prijatí, oznámení alebo uverejnení daného správneho aktu (podľa toho, čo nastane najneskôr), alebo v prípade údajnej nečinnosti osem týždňov po termíne, do ktorého sa mal daný správny akt prijať. Žiadosť musí obsahovať odôvodnenie preskúmania.

2. Inštitúcia alebo orgán Únie, ktoré sú uvedené v odseku 1, zvažia každú takúto žiadosť, pokiaľ nie je zjavne neopodstatnená. Inštitúcia alebo orgán Únie čo najskôr, najneskôr však do 16 týždňov od doručenia žiadosti, uvedú v písomnej odpovedi svoje dôvody.“

b) V odseku 3 sa druhý pododsek nahrádza takto:

„Inštitúcia alebo orgán Únie musí v každom prípade konať do 22 týždňov od doručenia žiadosti.“

3. V celom texte nariadenia sa odkazy na ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Zmluva o ES) nahrádzajú odkazmi na príslušné ustanovenia Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v príslušnom gramatickom tvare.

4. V celom texte nariadenia vrátane nadpisu sa výraz „Spoločenstvo“ nahrádza výrazom „Únia“ v príslušnom gramatickom tvare.

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda